

หลักสูตร
กรม ศึกษาธิการ

สำหรับ กรมวิญ ศึกษา

ประถม และ มัธยม

ว.ศ. ๑๓๑๕

ภาดา ปกนักรัณเฑาะ ๑๒ ปี

โรงพิมพ์ อักษรพิมพ์

๑๐๐

ศศ 02
.7/448ท
ท 2

ว. ๕๐ (๙)

หลักสูตร
กรรมศึกษาธิการ

สำหรับ ตามญศึกษา

ประถมและมัธยม

ว. ศ. ๑๒๔

no. 2448

หลัก สูตร ประถมศึกษา

สำหรับ สอบ ได้ ประกาศ นัย บัทร ประโยค ๑

ชั้น ๑

๑ วิชา หนังสือ

(ก) อ่าน

(ข) เขียน

(ค) อักษรวิธี

(ง) ศัพท์

แบบ เรียน เร็ว เดิม ๑ กับ แบบสอน อ่าน เดิม ๑.

เขียน ตัว บรรจง อย่าง ดี ใช้ กระ ดาด ดินสอ

หรือ กระดาน ชะนวน ก็ได้ เขียน ระหว่าง บรรทัด

คู่ กว้าง ครึ่ง นิ้ว ฟุต.

เขียน ตาม คำบอก ยาก เท่า หนังสือ อ่าน.

ให้ แปล ศัพท์ สำคัญ ที่ เห็น ว่า ควร จะ สอน
ใน ชั้น นี.

๒ วิชา เลข

(ก) บวก ลบ

(ข) คูณ และหารสั้น ต้อง ใช้ ตัว หร และ ตัว คูณ ไม่ ให้ เกิน กว่า ๖
จำนวน เลข ดัถ ของ บวก และ คูณ ไม่ ให้ เกิน กว่า
๑๐๐๐ จำนวน เลข ดัถ ของ ลบ และ หาร
ไม่ ให้ เกิน กว่า ๑๐๐.

- (ค) ใจทย์ ให้ครูหาใจทย์ฝึกหัดอย่างง่าย ๆ ในเลขที่เรียนมา แล้ว.
- (ง) สูตรคูณ ของสูตรคูณ ตั้งแต่ แม่ ๒ จนถึง แม่ ๖ ให้ขึ้นใจ.
- (จ) เครื่องหมาย ต้องเข้าใจ เครื่องหมาย $+$ $-$ $\times$ $\div$ ทั้งดีอย่างนี้.

๓ ภาษา

- (ก) คำถาม คำตอบ ให้คิด หนังสือ และ ตอบ ข้อถาม อย่างง่าย ๆ แต่ต้องตอบ ให้เป็น ประโยค.
- (ข) ไวยากรณ์ แบบเรียนเร็วเล่ม ๓ แต่บท ๑ ถึงบท ๖ ให้คิด ทำแบบฝึกหัด หัด นักเรียนให้เข้าใจจริง ๆ ด้วย.

๔ ธรรมา

- (ก) ศีล สอนข้อห้าม ในการฆ่า การทำร้ายร่างกาย การทรมานสัตว์ ประพฤติเป็นโจร กล่าวคำเท็จ
- (ข) ธรรม สอนข้อแนะนำให้มีเมตตา กรุณา ความกตัญญู การสอน ๒ ข้อข้างบนนี้ ไม่ใช่ให้อ่านตำราคร ต้องสอนด้วยคำอธิบาย และยกตัวอย่างง่าย ๆ ออกมาให้เห็น และให้นักเรียนหาตัวอย่างเทียบเคียง เพื่อให้เห็นว่าเข้าใจ ชื่น

ทราบ สอน อย่าง นั้น ใช้ หนังสือ สอน อ่าน
กรรม จริยา ช่วย ได้

(ค) ความ ประพฤติ คือ ครู ต้อง ตรวจตรา ดู ความ ประพฤติ ของ
นักเรียน อัน เป็น อยู่ เสมอ เพื่อ ฝึก หัด ดัด
สันดาน ให้ เป็น ไป ตาม สอน ข้าง บน ถ้า ใคร
ประพฤติ ผิด ควร ตี เคียน ว่า ก่อ ให้ รู้ ตัก ผิด
และ กลับ ประพฤติ ชอบ (ดู คำ นำ และ คำ
ปรารภ และ ข้อ ที่ ต้อง การ ใน หนังสือ เบญจ
ศีล เบญจ ธรรม)

๕ ความรู้ เบ็ดเตล็ด

ให้ เรียน บท เรียน ด้วย ของ ให้ ครู ใหญ่
เลือก ๒๐ บท สำหรับ ชั้น นี้ ตาม ตำนาย
ตรวจ จะ อนุญาต ให้ สอน ตัวอย่าง เช่น เข้า,
ทองใบ, ไม้, มะพร้าว, แม่น้ำ, ลัด
คำ ฯ ฯลฯ

และ การ ที่ จะ สอน อย่าง นั้น ให้ ครู เอา ของ
เหล่านั้น มา ให้ นักเรียน ดู เป็น ตัวอย่าง เสมอ
เพื่อ จะได้ ให้ นักเรียน ตั้ง เกต และ ออก ความ
คิด เอง.

ขั้น ๒

๑ วิชา หนังสือ

(ก) อ่าน

แบบ สอน อ่าน เต็ม ๒ กับ จินต กระวี นิพนธ์
ที่ ง่าย พอ สมควร.

- (ข) เขียน เขียนตัวบรรจง อย่างดีระหว่างบรรทัดคู่ขนาด
เล็กกว่าชั้น ๑ นิดหน่อย ใช้กระดาษดินสอ.
- (ค) อักษรวิธี เขียนตาม คำบอก ยาก เท่า หนังสือ อ่าน กับ
แบบ เรียบ เร็ว เด่ม ๒ ถึง บท ที่ ๒๘.
- (ง) ศัพท์ ให้ แปล ศัพท์ สำมัญ เพิ่ม เดิม อีกพอ สม ควร.

๒ วิชาเลข

- (ก) บวก ลบ คูณ ใช้ ตัว หาร ไม่ เกิน กว่า ๑๒ ตัว ตั้ง หาร
ต้อง ไม่ เกิน กว่า ๑๐๐,๐๐๐.
- (ค) คูณ คูณ ต้อง ท่อง คูณ ตัว แด่ ต้น จน แม่ ๑๒ ให้
ขึ้น ใจ ดี.
- (ง) บวก ลบ มาตรา ใช้ แด่ บาท ถึง เฟื้อง อัฐ เท่านั้น
เงิน ไทย
- (จ) ใจหทัย ให้ ครู หา ใจหทัย ผัก หัด อย่าง ง่าย ๆ ใน เลข
ที่ เรียบ มา แด่ว ให้ ทำ แต่ ใช้ ตัว เลข ไม่ ให้
เกิน กว่า ๑,๐๐๐.

๓ ภาษา

- (ก) คำตาม คำตอบ ให้ ดู หนังสือ แด่ว ตอบ ข้อ ถาม อย่าง ง่าย ๆ
แต่ ยาก กว่า ชั้น ๑ ต้อง ตอบ เปน ประโยค
ด้วย.

(๗) ไวยากรณ์

แบบเรียนเร็วเล่ม ๓ ตั้งแต่บท ๑ ถึง บท
๒๔ กับ ให้ทำแบบฝึกหัดนอกตำราให้
เข้าใจ ชุ่มคิ.

๔ จรรยา

(ก) คัด

สอน ข้อ ห้าม ใน กิ ริ ย า เณ ฑา ย า ไจ กรร ม
รับแล้วไม่ทำตามรับ และ ข้อ ที่ สอน มา
แล้วแต่ชั้น ๑ ให้เอี้ยด และ รุก ชิง ชน

(ข) ชรรม

สอนข้อแนะนำให้มีความซื่อตรงต่อมิตร ความ
ไม่เดินเถื่อนในกาารงาน และ ข้อ ที่ สอน
มาแล้วแต่ชั้น ๑ ให้เอี้ยดและพิศดาร ชน
วิธี สอน ดัง ได้ อธิบาย ไว้ ใน ชั้น ๑

(ค) ความประพฤติ

อย่างเดียวกับ ได้ อธิบาย ไว้ ใน ชั้น ๑

๕ ภูมิศาสตร์

๖ บทเรียนด้วยของ

ให้สอนบทในภูมิศาสตร์เล่ม ๑.

ให้เด็กหาอีก ๒๐ บทที่ไม่ได้เรียนในชั้น ๑
ตามแต่ นาย ควบคุม จะ อนุญาต.

 ชั้น ๓

๑ วิชาหนังสือ

(ก) อ่าน

แบบสอนอ่านเล่ม ๓ กับ พทจรจวิทยา. จินต
กระวี นิพนธ์

- (ข) เขียน เขียนตัวบรรจง เดิน หมึก ใช้ กระดาษบรรทัด
เดียว ขนาด ตัวอักษร เล็ก น้อย ฟุต.
- (ค) อักษรวิธี เขียนตาม คำบอก ยากเท่า หนังสืออ่าน และ
แบบ เรียบ เร็ว เด่ม ๒ จบ.
- (ง) ศัพท์ ให้แปล ศัพท์ ที่ ยาก กว่า ชั้น ๑, ๒.

๒ วิชาเลข

- (ก) หาร ยาว และ หาร ประสม
- (ข) บวก ลบ คูณ หาร ให้ทำ บวก ลบ คูณ หาร มาตราเงิน ไทย
และ มาตรา วัด ต้น ยาว.
- (ค) เศษ ส่วน ต้องเข้าใจ ความหมาย และ ผล ของ เศษ ส่วน
โดยถ่องแท้ เช่น $\frac{2}{3}$ หรือ $\frac{2}{5}$ คืออะไร กับ
ทั้ง จะต้อง ดำเนินการ ทำเลข เช่น วงไว้ เป็นตัว
อย่าง ต่อไป ให้ได้ ด้วย (๑) $\frac{3}{5}$ ของ
๒๐๐ บาท เป็นเงินเท่าใด (๒) ชายผู้
หนึ่ง มี เงิน อยู่ ๖๐ บาท ถ้าใช้ ไป เสีย $\frac{2}{5}$
ของ เงิน นั้น จะ เหลือ เงิน เท่าใด (๓) $\frac{3}{5}$
ของ ชั่ง + $\frac{3}{5}$ ของ ๗๐ บาท =
- (ง) เศษ สิบ ต้องเข้าใจ ว่า เศษ สิบ คืออะไร และ ให้ทำ
วิธี แปลง เศษ สิบ เป็น เศษ ส่วน อย่าง ง่าย ๆ
ให้ ได้ ด้วย.

๓ บัญญัติ

ให้ทำ บัญชี รับ จ่าย อย่าง ง่าย ๆ และทำ
ให้ถูก วิธี ด้วย.

๔ ภาษา

(ก) คำถาม คำตอบ

ให้ ดู หนังสือ ความ เรียง กับ ถาม ให้ตอบ
ข้อ ถาม ต่าง ๆ ด้วย เรื่อง นั้น ๆ.

(ข) ไวยากรณ์

แบบ เรียง เร็ว เดิม ๓ แต่บท ๑ ถึง บท ๗๓
ให้ ครู แต่ง แบบ ผูก หัด สอบ นักเรียน จน เข้าใจ
ดี ทุก อย่าง.

(ค) แต่ง

ให้ แต่ง จดหมาย อย่าง ง่าย ๆ เช่น บุตร
มาถึง บิดา นักเรียน ถึง ครู จาก กระแฉะ
ความ ที่ บอก ให้.

๕ จรรยา

(ก) คัด

สอน ข้อห้าม ใน ความ เดียงซัพ อนุ โธม ไจรกรรม,
อนุ โธม มุสา ต้ม น้ำ เมา เติพ้ย ของ เมา

(ข) ธรรม

สอน ข้อ แนะนำ ให้ มีความ สดงาม ฝึก กัด ใน เจ้า ของ
ตน ความ รู้จัก ประมาณ ใน อาหาร ที่ จะ พึ่ง
บริโภค ความ มี สัม ปชัญญะ ใน การ ประ
พฤติ ตัว

วิธี สอน ขยาย ให้ กว้าง ขวาง และ ฤๅ ซึ่ง
ชั้น กว่า ชั้น ก่อน ได้

(ค) ความ ประพฤติ อย่าง เดียว กับ ได้ อธิบาย ไว้ ใน ชั้น ๑

๘

๖ ภูมิศาสตร์

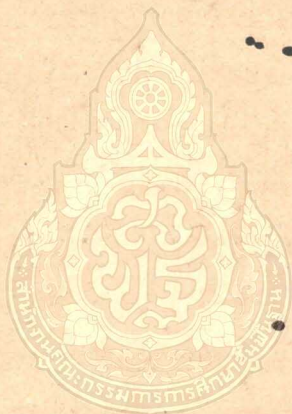
ให้เรียนบท ใน ภูมิศาสตร์ เล่ม ๒.

๗ บท เรียง ด้วย ของ

ให้เลือกอีก ๒๐ บท ที่ไม่ได้เรียนใน ชั้น ๑, ๒.

ตาม แต่ นาย ตรวจ จะ อนุญาต และ ต้อง

สอน ให้ กว้าง ขวาง กว่า ชั้น ๑, ๒.

ชั้น ๔

คือ สำหรับ สอบได้ ประกาศนียบัตร ประโยค หนึ่ง

๑ วิชาหนังสือ

(ก) อ่าน

หนังสือ ความ เรียง ชัดเจน อักษร และ
ถ้อย คำ วรรค ตอน ถูก ต้อง

(ข) เขียน

ลายมือ หวัด บรรจง เล้นหมึก บน กระดาษ
มี บรรทัด เรียบ.

(ค) อักษรวิธ

เขียนตามคำบอก ราวจาก หนังสือ ตามกัก ✓

(ง) ศัพท์

อิเหนา สุภาสิต โศกนิทัศน์ ให้ถูก
ให้ แปล ศัพท์ ที่ ได้ พบ เห็น ใน หนังสือ อ่าน และ
หนังสือ ที่ บอก ให้ เขียน นั้น ๆ ให้ถูก

๒ วิชาเลข

ให้รู้ มาตรา วัดพื้นที่ และ มาตรา ชั่ง น้ำหนัก
สิ่งของ และ ให้รู้ ว่า เศษส่วน และ เศษสิบ
คือ อะไร ให้ คิดเงิน เหยี่ยญ คอตตา เป็นเงิน
บาท ๆ เป็น เหยี่ยญ คอตตา ได้ กับ เข้าใจ
ทำ โจทย์ ปัญหา ได้ ไตร ยางค์ ชน เดี่ยว ด้วย.

๓ ภาษาอังกฤษ

ให้ทำ ภาษาอังกฤษ รับ จ่าย สามัญ ไม่ มาก กว่า
สี่ กระดาษ แผ่น หนึ่ง ให้ถูก วิธ และ ถูก
จำนวน.

๔. ภาษา

- (ก) คำถาม คำตอบ ให้ดูหนังสือ ประพันธ์ รวบรวมของ อีเหนา ให้ตอบ ข้อถาม ถูก ตาม เรือง.
- (ข) ไวยากรณ์ จะให้หา ผู้ทำ กิริยา ผู้ถูก และคำแต่งในประโยค ดังนี้ ๆ และให้ชี้เหตุที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างไรให้ถูก.
- (ค) แต่ง ให้แต่ง จดหมาย จาก กระแต่ ความ ที่ให้ และเขียนให้ถูกด้วย และให้แต่ง เรื่อง ความอธิบายสั้น ๆ.

๕. จรรยา

- (ก) คัด ดอน ข้อ ห้าม ในการ ประพฤติผิด ใน กาม และ ประพฤติ ผิด ขรรมดา และ ข้อ ของ เก่า ให้ ชื่นชอบ เข้าใจ ตลอด ใน ข้อ ที่ ควร จะ ชอบ ได้ กับ ดอน ให้ รู้จัก วิถี ๓ ประการ
- (ข) ธรรม ดอน ข้อ แนะนำ ให้ มี สัมมา อาชีวะ ความ ดำรง ใน กาม ความ เที่ยง ธรรม ใน กิจการ อันเป็นหน้าที่ ความไม่ ประมาท ใน ธรรม กับ ข้อ ของ เก่า ที่ ควร จะ รู้ เมื่อนั้น ใจ ให้ แน่นหนา ยิ่ง ขึ้น
- วิธี ดอน ใน ชั้น นกเรียน ควร มี หนังสือ เบญจศีล เบญจธรรม ด้วยแล้ว เพื่อได้ ตรวจ

ครา และกำหนดจุดจำ และให้นักเรียน
หา ตัว อย่าง มา เทียบเคียงจาก หนังสือ อ่าน
ต่าง ๆ มี หนังสือ สอน อ่าน ธรรมจริยา
เป็นต้น ด้วย มาก ๆ

(ค) ความ ประพฤติ อย่างเดียวกับ ได้ อธิบาย ไว้ ใน ชั้น ๑ แต่
ครู ต้อง กวดขัน ให้ ได้ จริง ถ้า ประพฤติ ผิด
ควร ลงโทษ ตาม สมควร และ จดหมายเหตุไว้
ใน สมุดรายงาน ประจำตัว เพื่อ เบนครอง เตือน
มิ ให้นักเรียน ประพฤติ ผิด อีก.

๖ ภูมิศาสตร์

ให้นักเรียน ภูมิศาสตร์ ดัวยาม โดย สังเขป คือ ให้ รู้
ภูเข่า แม่น้ำ เมือง ที่สำคัญ การ ค้าขาย
การ ปลูก ครอบง ต้อง รู้ ประเทศ ที่ ใกล้ เคียง
และ ให้ หัด เขียน แผนที่ ดัวยาม ด้วย.

๗ ความรู้ เบ็ดเตล็ด

สอนจาก สมุด บทเรียน ด้วยของ เป็นต้น ให้
ครู ใหญ่ เลือ ก ๓๐ บท ตาม ที่ นายตรวจ
จะ อนุญาต เช่น กับ ไหม, ด้าย, หนังสือ, รถไฟ,
ปรอท. เป็น ตัวอย่าง.

หลักสูตรมัธยมศึกษา

	วิชา	เล่มที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	เล่มที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	เล่มที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะสอบได้ ประโยค มัธยม)
๑	จรรยา ก. คัด	สอนเบญจศีล ห้า ข้อ คือ ๕ และ สอนเด็ดยศในสิก ขาบทที่ ๓ กับ สิกขาบทที่ ๔ ให้ เข้าใจชัดแจ้งถึง วัตถุ เจตนา และ ประโยชน์.	สอนเบญจศีลให้ เด็ดยศในสิกขา บทที่ ๑ และสิกขา บทที่ ๕ ให้เข้าใจ ชัดแจ้งถึงวัตถุ เจตนา และ ประ โยชน์.	สอนเบญจศีลให้ เด็ดยศในสิกขา บทที่ ๓ และให้ รู้จักวิรติ ๓ ประ การ โดยชัดแจ้ง กับ ข้อของเก่า ตลอดมา
	ข. ขรรณ	สอนเบญจกัถยาน ขรรณ และสอน ให้ เด็ดยศ ใน กัถยาน ขรรณ ข้อที่ ๓ กับ ข้อที่ ๔ ควรใช้หนังสือ สอนอ่านขรรณจริ ยา เป็นเครื่อง ช่วย ด้วย.	สอนเบญจกัถยาน ขรรณ ให้เด็ดยศ ใน ข้อที่ ๑ กับข้อ ที่ ๕ ควรใช้หนังสือ สอนอ่านขรรณ จริยา เป็น เครื่อง ช่วย ด้วย .	สอนเบญจกัถยาน ขรรณ ให้เด็ดยศ ใน ข้อที่ ๓ กับ ข้อของเก่าตลอด มา ควรใช้หนังสือ สอนอ่าน ขรรณ จริยา เป็น เครื่อง ช่วย ด้วย .
	ค. ความ ประพฤติ.	ควรต้องตรวจความ ประพฤติ ของ นัก	อย่างเดียวกับ ปี ที่ ๑	อย่างเดียวกับ ปี ที่ ๒

วิชา	ข้อ ๑ (ข้อ ๑)	ข้อ ๒ (ข้อ ๒)	ข้อ ๓ (คือ ข้อ ๓ ที่จะสอบได้ ประโยชน์ขม)
	เรียน ให้ เบน ไป ใน ทางชอบเสมอ ให้ สัม แก่ ที่ สอน ให้เป็น สัม มวจิต ถ้า เบน แต่ สอน แล้ว นักเรียน ไม่ ประ พฤติ ตาม ก็ ไม่ เป็น ประโยชน์ ถ้า ผู้ใด ทำ ผิด น้อย และ มาก ซึ่ง ครู ได้ ว่า ก่อ ทำ ดี เติมน หรือ ดง โทษ อย่าง อื่น ที่ หนัก กว่า ก็ ดี ต้อง ให้ ครู จด หมายเหตุ ไว้ ใน ใบ รายงาน ประจำ ตัว ด้วย ทุก ครั้ง เพื่อให้ เป็น เครื่อง เตือน ใจ นักเรียน		

	วิชา	สัปดาห์ ๑ (คือ ชั้น ๑)	สัปดาห์ ๒ (คือ ชั้น ๒)	สัปดาห์ ๓ (คือ ชั้นที่ จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
๒	วิชา หนังสือ ไทย ก. อ่าน	ให้ระมัดระวัง มิ ให้ทำผิดต่อไป. หนังสือความเรียง และหนังสือ กาพย์ กลอน ให้ชัดเจน อักษรและถ้อยคำ. ให้ถูก ต้อง ตาม วรรคตอนและคณะ และ ต้อง หัด อ่าน เครื่องหมายวรรค ตอน ให้ถูก วิธี เช่น ฯ, เป็นต้น ทั้งให้หัดอ่านหนังสือ โบราณ ด้วย	อย่างเดียวกับสั ที่ ๑ แต่ ต้อง หา หนังสือ ที่ ยัง ไม่ เคย ใช้ ใน สัปดาห์ ๑ แต่ เด็ดอก ให้ยาก กว่า สัปดาห์ ๑	อย่างเดียวกับสั ที่ ๒ แต่ ต้อง หา หนังสือ ที่ ยัง ไม่ ได้ ใช้ ใน สัปดาห์ ๒ และให้ ยาก กว่า สัปดาห์ ๒
	ข. กัด	ถายมือหัดบรรจง เส้น หัก บน กระ ดาษไม่มี บรรทัด ให้เส้น เรียบ และ รักษา เหลี่ยม ตัว	อย่างเดียวกับสัปดาห์ ๑ และ กวด ขึ้น ให้ เขียนเป็นจดหมาย ให้ถูกต้อง ดี ชวน จดหมายตลอดจน หลังซอง	อย่างเดียวกับสั ที่ ๒ และให้ ขำ นาญ ขึ้น ทง ให้ เรียบและให้ เร็ว ด้วย

วิชา	สัปดาห์ ที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	สัปดาห์ ที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	สัปดาห์ ที่ ๓ (คือ ชั้นที่ จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
	อักษรให้ดี และ อักษร ต้องให้ชัด เจน บรรทัด ต้อง ให้ เรียบ ไม่ โย รวน ห้ามการอุทริ เขียน เช่นหางยาว เพื่อย และ ตัวโย หน้า เป็น ต้น กับ ต้อง หัด ให้ รู้ จก วิธีใช้ และ คัด ดึง กา ด้วย		
ค. เขียน	ต้อง ซ้อม อักษร วิธี (ภาคต้น และ ภาคสอง) ให้ เข้า ใจ แม่นยำ เขียน ตาม คำ บอก จาก หนังสืออ่านให้ถูก	ให้ ยาก ถึง ราช ราช และ กฤษณา สอน น้อย	ให้ ยาก ถึง มหา ชาติ และ จาก หนังสือที่ ยัง ไม่ เคย อ่าน

	วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะต้องได้ ประโยค มัธยม)
	ง. แปล	ให้ แปล ศัพท์ จาก แบบ เรียง ศัพท์ เทียบ บาท ดัง สกฤต ไทย ดัง แต่หน้า ๑ ถึง หน้า ๑๔ และ ศัพท์ ใน หนังสือ ต่าง ๆ ที่ อ่าน	ให้ แปล ศัพท์ จาก แบบ เรียง "ศัพท์ เทียบ บาท ดัง สกฤต ไทย" ดัง แต่หน้า ๑๔ ถึง หน้า ๔๐ และ ศัพท์ ใน หนังสือ ต่าง ๆ ที่ อ่าน	ให้ แปล ศัพท์ ใน แบบ นั้น จบ เดิม และ ให้ ครุ เล็ก หา ศัพท์ ที่ ใช้ กัน อยู่ใน ภาษา ไทย มาให้ นัก เรียน หัด แปล ให้ ได้ มาก ๆ และ ให้ หัด แปล รวม ข้อ ความ จาก คำ ประพันธ์ ให้ เปน ด้วย
๓	ภาษาไทย ก. ไวยากรณ์	๑ ให้ อธิบาย ประ โยค ๒ ให้ สัม พันธ์ อย่าง ง่าย ๆ และ กระจาย อย่าง ชั้น ๓ ด้วย	ให้ ยาก กว่า ปีที่ ๑	ให้ ยาก กว่า ปีที่ ๒

วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้นที่จะสอบได้ ประโยค มัธยม)
ข. แต่ง	แต่ง บรรยายเรื่อง นิทาน	๑ บรรยาย และ พรรณนา ถึงใดสิ่ง หนึ่ง ๒ อธิบายคุณและ โทษของสิ่งต่าง ๆ	ให้เรื่อง ความใน ข้อใด ข้อหนึ่ง ซึ่ง ต้องการ ความรู้ และออกความคิด มากกว่า ปีที่ ๒ เช่น กับ ความสุข,เงิน,การ เที่ยวเตร่ คืออะไร กฎหมาย แปล ว่าอย่างไร มีประ โยชน์อย่างไร แม่น้ำ, รกไฟ, มี ประโยชน์อย่างไร เป็น ต้น

	วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะต้องได้ ประโยค มัธยม)
	ค. ย่อ	๑ ให้ย่อ ความ นิทาน ที่ ครู เต่า ให้ ฟัง ๒ ย่อจดหมาย หรือใน หนังสือ ที่ ครู จะให้ อ่าน เช่น หนังสือพิมพ์ เป็น ต้น	อย่างเดียวกับปีที่ ๑ แต่ยากกว่ากัน	๑ ข้อ ที่ครูจะอ่าน ให้ ฟัง ๒ ข้อที่ครูให้อ่าน ดู เสียก่อน ๑๐ หรือ ๑๕ นาที ให้ คราว ๆ ข้อ ความ ใน เรื่อง นั้นจำไว้ ในใจ แล้ว เรียก ต้น ฉบับคืนให้นัก เรียนตอบย่อ ๆ แต่ใจความ
๔	คำนวณวิธี ก. เดช	วิธี ตัด ชั้น เดียว บัญญัติใครอย่าง ชั้น เดียว บวก, ลบ, คูณ, หาร, เงินสยาม และเงิน	เศษ ส่วน และ ทศ นิยมจบวิธี แต่ใน ทศนิยมไม่ต้องใช้ เศษสิบมี ร. จบ. บัญญัติ ใครอย่าง	อย่าง เดียว กับ ที่ เรียน มา แล้ว แต่ ยากกว่า ทศนิยม จบวิธี เฉลี่ย หุน ส่วน วิธีตัด ๒ ชั้น

วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
	เหรียญ บวก,ลบ,คูณ,หาร,เศษส่วนอย่างง่ายและโจทย์ที่จะใช้เศษส่วนด้วย บวก,ลบ,เศษ สิบ คิดเลข ในใจตามที่ได้เรียนมา แล้ว	ชั้น อย่างง่าย ดอกเบญจกันเดียว วิธีคิดเปอร์เซ็นต์ อย่าง ง่าย ถ้า ไร และขาดทุน.เสนา หน้าไม้ คิดหน้าของรูป สี่เหลี่ยม จตุรัส สี่ เหลี่ยม ผืนผ้าและเหลี่ยม ตกบาท (แต่ไม่ ต้อง ใช้ กรณท์) คิด เลข ใน ใจ ตาม ที่ ได้ เรียน มา แล้ว	และ หา ดอก เบญจ ๒ ชั้น อย่าง ง่าย วิธี หา เวลา ทุน และ เปอร์ เซ็นต์ ของ ดอก เบญจกัน เดียว คิด หน้าไม้ ของรูปสามเหลี่ยม และ รูปกลม (ไม่ ต้อง ใช้ กรณท์) คิด เลข ในใจ ตาม ที่เรียน มา แล้ว

วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
ข. บัญชี	ให้ทำบัญชี รับ จ่าย บเบิก จาก สมุด รายวันอย่าง ง่ายให้ถูกวิธี และ จำนวน	ให้ยากกว่าปีที่ ๑	ให้ยากกว่าปีที่ ๒
ค. ยุคติด		ยุคติด เดิม ๑ ตั้ง แต่บทที่ ๑ ถึงบท ที่ ๒๖ และให้ทำ โจทย์ ซึ่ง จะต้อง ใช้ บทที่ เรียน มา แก้ด้วย <i>แก้ไขตามจุดหมาย</i>	ยุคติด เดิม ๑ จบ เดิม ให้มีโจทย์ ด้วย <i>แก้ไขตามจุดหมาย</i>
๕. ภูมิศาสตร์และ พงษาวดาร	ภูมิศาสตร์สยาม โดย เลอียด และ ให้ หัด เขียน รูป ประเทศสยาม ทั้ง ให้อธิบายพงษา วดาร ประ กอบ	๑. ให้เขียนรูป ประเทศ สยาม ไม่ต้องดูแบบ ๒. ประเทศที่อยู่ ใกล้ เคียง อาณา เขตร สยาม โดย	๑. ให้ฝึกหัดใน การที่ได้เรียนมา แล้วในบทที่ ๑ และ ปีที่ ๒ ๒. ให้รู้ทางดำ คัญในการค้าขาย

	วิชา	ปี ที่ ๑ (ค.ศ. ๑)	ปี ที่ ๒ (ค.ศ. ๒)	ปี ที่ ๓ (คือ ชั้นที่ จะสอบได้ ประโยค มัธยม)
				แปด บทเรียน ใน บันได เด่ม ๒ จบเล่ม และ ประโยคอื่นที่ ยาก ทำกับบท เรียนเหล่านี้
๗	วิทยา	สอนธรรมชาติจาก หนังสือ บทเรียน ด้วยของ เด่ม ๑ ให้ครูสอนในโรง เรียนตามวิธีสอน และให้นักเรียน อ่านเองในเวลา ว่าง	๑ หนังสือบทเรียน ด้วยของ เด่ม ๒ ๒ ให้ครูคิดหา เพิ่มเติมอีก ๒๐ บท สอนในโรง เรียนเช่นกับ(๑) กลางวัน กลาง คืน คืออะไร(๒) ปีหนึ่ง คืออะไร ครูใหญ่จะเลือก เองก็ได้ แต่ต้อง	๑ ในหนังสือบท เรียน ด้วย ของ เด่ม ๓ ๒ ให้ครูเพิ่มอีก ๒๐ บท ที่นาย ตรวจจะอนุญาต ให้สอนในโรงเรียน (แต่ไม่ต้องสอน บทที่ได้เพิ่ม เต็มแล้ว ในปี ที่ ๒)

วิชา	ปีที่ ๑ ข้อ ๑	ปีที่ ๒ ข้อ ๒	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะสอบได้, ประโยค มัธยม)
ศีล	๑. <i>จาก</i> ดัชนีออกเมตริจาก คำว่าที่ เรียกว่า “แปรงคิกดัย ออก เมตริ” จบ เดิม.	<i>จาก</i> ให้ ฝึก หัดในการ ที่เรียนมา แล้วใน ปี ที่ ๑	<i>จาก</i> ให้ ฝึก หัดในการ ที่ เรียน มา แล้ว ใน ปี ที่ ๒
		ให้นาย ตรวจ ๆ ดูก่อน จึงจะ อนุ ญาติให้ สอน ๓ ส่วนของร่างกาย ดัชนีมีอะไรและ ส่วนไหน ๆ เกี่ยว ข้อง แก่ กิจ การ ต่าง ๆ ของ คน อย่างไร ๔ การเปลี่ยนแปลงของ ชาติ เช่น น้ำฝน คืออะไรเป็นต้น ๕ อธิปไตย ของ ธรรมชาติ เช่น แผ่น ดิน ไหว คือ อะไรเป็นต้น	๓ ส่วนของ ต้นไม้ (เช่น กับ ส่วน ของ ดัชนี) ๔ ชนิดและลักษณะ ของ ธรรมชาติ โดย ดังเขป

	วิชา	ปีที่ ๑ (คือชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
๔	ธรรมาคม บริหาร	ก. ให้อธิบายสอน ลักษณะ แห่ง ความเป็นผู้ดี ข. ฝึกหัด กิริยา มารยาท ให้ เป็น ไปในระ เบียบ ผู้ดี มี การไปมาหา สู่ เป็น คັນ ค. ให้ เรียง ราชา ศัพท์ และ ฝึก หัด วาจา ใน การสนทนาได้ ตอบ	อย่าง เดียว กับ ปี ที่ ๑	อย่าง เดียว กับ ปี ที่ ๒ แต่ในผล ที่ สด ต้องหมายให้ เป็น ไป จน เจน เป็น ปรกติ อย่า ให้ รู้สึก เหมือน ติด แกดัง แต่ เฉพาะ เวลา หนึ่ง ๆ

วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่ จะสอบได้ ประโยคมัธยม)
๑๐ กาย บริหาร การฝึก หัด อันน ยกเว้น ใน นัก เรียน ที่ ถือ เพศ บรรพชิตและ ยก เว้น บาง สิ่งบางอย่าง ในนักเรียนที่มี ร่างกายอ่อน แอและมีโรค ประจำ ตัว	ส่วน บัง คับ ก. หัดระเบียบเข้า แถวเดิน แถวตะ แปร แถว ข. ดอน ดัดคืบดิน คือให้รู้จักความ แม่นยำเครื่องครัด ต่อ คำสั่ง ค. ดัด กายเพื่อกำ ให้เส้น เอ็น แข็ง แรง ส่วน ตามใจสมัคร ก. หัดวิ่ง หัดกระ โดด ในวิธีต่างๆ เพื่อ ช้อม กำจัด ข. หัด ยิม นาสติก คือ หก โหน โยน ไกว ต่างๆ เพื่อ ให้ร่างกายแข็งแรง	เหมือน ปีที่ ๑ โดย ว่า การอื่น ไม่เอา เวลา และ ความ รื่น เปน ประมาณ เอาท่า ดั่งกาย เปนใหญ่ และ หัด เหมือนกัน หมด ทุก ชั้น	เหมือน ปีที่ ๒ ฝึก ช้อม ให้ ชำ นาญ ชั้น

วิชา	ปีที่ ๑ (คือ ชั้น ๑)	ปีที่ ๒ (คือ ชั้น ๒)	ปีที่ ๓ (คือ ชั้น ๓ ที่ จะ สอบ ได้ ประโยคมัธยม)
	๑. หัก เป็น ตรณ ณ คือ ให้ ร จัก หน้า ก ของ ผู้ บง คับ แกว แต่ ให้ ร จัก ถ กษณ แดะ วิ ชัย จะ บัง คับ แดะ หัก บัง กับ ให้ เป็น แดะ มการ สอบ ได้ ให้ ประ ภา กษณ บัง คร. ใน ข้อ น เป็น พิเศษ ต่างหาก		

